

Capitolul 10. Portofoliul de proiecte Regiunea Centru

-Sinteză-

Portofoliul de proiecte la nivelul Regiunii Centru s-a realizat în colaborare cu partenerii regionali fiind inițiat încă din 2011. Procesul a cuprins următorii pași:

- Elaborarea de analize și studii la nivel regional pe diferite domenii, studii care au stat la baza elaborării analizei socio-economice și analizei SWOT regionale, analize în cadrul cărora au fost identificate nevoile regionale.
- Solicitări de idei de proiecte către autoritățile locale din regiune, atât la sfârșitul anului 2011, cât și în cursul anului 2012 și în ianuarie și iulie 2013. De asemenea s-au analizat și inclus într-o bază de date proiectele respinse și aflate în lista de rezervă pe POR 2007-2013, pentru a vedea cum pot fi dezvoltate pentru a putea face parte din portofoliul aferent perioadei 2014-2020.
- Cu ocazia tuturor întâlnirilor avute cu grupurile de lucru județene, cu membrii CRESC și CDR Centru, precum și cu membrii Comitetului Regional de Planificare s-au prezentat aspecte legate de dezvoltarea portofoliului de proiecte, care sunt direcțiile de finanțare de la nivelul UE, cum trebuie identificate și dezvoltate proiectele, ce înseamnă proiecte strategice și s-a atras atenția asupra nevoii de prioritizare a ideilor de proiecte la nivelul fiecărei comunități și de integrare a investițiilor pentru a dezvolta proiecte cu impact major la nivel economic, social și teritorial. În același timp, un număr al Revistei Regio Centru a fost dedicat special aspectelor legate de pregătirea portofoliului regional de proiecte
- S-a elaborat un model de fișă de proiect care a fost transmis autorităților locale și care a fost postat pe site-ul www.regio-adrcentru.ro la secțiunea Programare 2014-2020 unde a fost creată o secțiune specială pregătirii portofoliului regional de proiecte. Această secțiune include și alte informații și studii relevante pentru inițiatorii de proiecte, informații care sa-i ajute în elaborarea proiectelor.
- S-au stabilit câteva criterii la nivel regional pentru identificarea și prioritizarea proiectelor strategice, criterii care au fost transmise autorităților locale și prezentate și discutate cu ocazia întâlnirilor grupurilor de lucru și a întâlnirilor de discuții pe portofoliul de proiecte. Printre aceste criterii enumerăm:
 - Să fie proiecte importante de la nivelul comunității care să rezulte din nevoile identificate și din prioritățile stabilite
 - Să vizeze soluționarea unor probleme majore la nivel regional, dar și la nivel local
 - Să fie proiecte integrate care să vizeze aspecte corelate și care să aibă un impact teritorial cât mai mare – să afecteze mai mult de un județ sau zone cu peste 50.000 locuitori
 - Să fie proiecte cu concepte integrate de dezvoltare (infrastructură, economice și sociale)
 - Să nu reprezinte o nevoie imediată având în vedere că aceste proiecte vor fi finanțate după 2014
 - Să se analizeze mecanismele instituționale adecvate de implementare ale acestor proiecte și să fie orientate spre rezultate
 - Să aibă un acord între potențialii beneficiari și un angajament scris al actorilor regionali (CDR, CJ, CL) privind implementarea acestora
 - Să propună standarde de calitate superioare celor existente
 - Trebuie să se încadreze în prioritățile de dezvoltare stabilite în PDR 2014-2020 și să ia în considerare prioritățile tematice europene
 - Să nu aibă sau să aibă puține probleme juridice, care pot fi soluționate în cât mai scurt timp cu putință
 - Să existe studii / analize care pot justifica oportunitatea implementării acestora

- Elaborarea analizei SWOT și a strategiei regionale, care a fost dezbătută și discutată în grupurile de lucru județene și tematice și în cadrul Comitetului Regional de Planificare, discuții la care au fost dezbătute și proiectele din portofoliul de proiecte. Ca urmare a discuțiilor s-a realizat o încadrare a proiectelor propuse pe domeniile strategice ale PDR 2014-2020.
- S-a creat la nivel regional o bază de date care include un număr de **1336 proiecte în valoare de aprox. 28.187,76 mil. lei (6.261,86 mil. euro)**. Acestea au fost încadrate pe domeniile strategice ale PDR 2014-2020 și se prezintă în felul următor:

NR. CRT.	DENUMIRE DOMENIU STRATEGIC DE DEZVOLTARE	PORTOFOLIUL GENERAL		
		NR. PROIECTE	VALOARE MIL. LEI	VALOARE MIL. EURO
1	Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale	398	14.821,79	3.292,63
2	Creșterea competitivității economice, stimularea inovării	32	831,10	184,63
3	Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie	119	4.409,61	979,59
4	Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii	518	2.765,46	614,34
5	Dezvoltarea turismului	173	3.327,00	739,09
6	Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale	24	182,45	40,53
Integrate pe mai multe domenii strategice		25	1.809,08	401,88
Care nu au putut fi încadrate pe strategie		47	41,25	9,16
Valoare totală		1336	28.187,74	6.261,85

Ca urmare a discuțiilor purtate cu ocazia întâlnirilor derulate cu partenerii regionali la începutul anului 2014, pentru definitivarea PDR 2014-2020, inclusiv capitolul privind portofoliul regional de proiecte, s-a decis includerea proiectelor din portofoliu în domenii prioritare de investiții la nivel regional. Această abordare va asigura o continuitate procesului de planificare la nivel regional, va ajuta la a asigura o corelare a investițiilor și o coeziune teritorială a acestora. De asemenea această abordare va permite și o mai ușoară monitorizare a implementării PDR 2014-2020.

Domeniile prioritare de investiții sunt setate pe domeniile strategice ale Strategiei regionale pentru perioada 2014-2020 și sunt următoarele:

I. Dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale

Prin intermediul acestui domeniu de investiții se dorește ca proiectele dezvoltate să ducă la creșterea mobilității regionale prin extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri rutiere și feroviare, construirea de centuri ocolitoare în vecinătatea orașelor precum și construirea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea de aeroporturi. Pe lângă transportul funcțional aici se include și partea de dezvoltare a transportului intermodal la nivel regional.

Având în vedere importanța transportului și a mobilității oamenilor și mărfurilor pentru dezvoltarea Regiunii, la nivel regional s-a realizat o listă a proiectelor prioritare în ce privește infrastructura de transport astfel:

I.1. Infrastructura regională de acces la rețeaua TEN T

În cadrul acestei secțiuni se vorbește atât de investițiile în reabilitarea și modernizarea drumurilor județene de la nivel regional care fac legătura directă și indirectă la rețeaua TEN T, cât și despre investițiile majore în construcția de autostrăzi și drumuri expres care să fluidizeze traficul la nivel regional și să permită conectarea localităților și a regiunii cu rețelele europene și naționale. Astfel avem:

A. Drumuri naționale și europene:

1. Finalizarea construcției tronsonului 3 (Cut – Săliște) al autostrăzii A1 (Orăștie – Sibiu)
2. Construcția tronsonului de autostradă Sebeș - Turda
3. Construcția tronsonului de autostradă A1 (Sibiu – Pitești)
4. Construcția tronsonului de autostradă Sibiu – Brașov
5. Construcția tronsonului de autostradă Brașov – Bacău
6. Construcția tronsonului de autostradă (Transilvania): Câmpia Turzii – Brașov
7. Construcția tronsonului de autostradă Tîrgu Mureș - Piatra Neamț - Iași – Ungheni

B. Drumuri județene care asigură conectivitatea cu rețeaua TEN T:

Drumuri prioritare:

1. Conectarea domeniului schiabil Șureanu la rețeaua TEN - T prin reabilitarea drumului județean DJ 704, de la Poarta Raiului (km 60 + 300) la Barajul Oașa (km 75+950) - Transalpina - DN 67 C - A1 (CJ Alba)
2. Modernizare drum județean DJ 107I: Aiud (DN1) Aiudul de Sus-Ramet-Bradesti-Geogel-Macarestu-Barlesti Catuni-Cojocani-Valea Barnii-Barlesti-Mogos_-Valea Alba-Ciuciulesti-Bucium-Izbita-Cojeseni-Bucium Sat-DN74 (Cerbu) km.0+000 - km.76+540 (CJ Alba)
3. Asigurarea stabilității versanților și prevenirea alunecărilor de teren prin consolidarea corpului drumului județean DJ705: lim. jud. Hunedoara-Almasu de Mijloc-Almasu Mare-Zlatna (DN74), 30+500-km.48+128 (CJ Alba)
4. Reabilitare DJ 105 și 105 A (CJ Brașov)
5. Reabilitare drum județean DJ 131 și 131 B (CJ BV, CJ CV, CJ HR)
6. Reabilitarea Drumului Județean DJ 104 A Persani - Victoria + completare DJ 105 C Victoria Ucea (CJ Brașov)
7. Reabilitare DJ 101 - (CJ Brașov)

8. Reabilitarea și consolidarea drumului județean DJ 113, mun. Tg. Secuiesc – Turia – Balványos – Bixad, km 1+000 – 35+050 (CJ Covasna)
9. MODERNIZARE DJ 122B DN 12 - Malnaș Băi - DJ 122 și MODERNIZAREA DJ 122 KM 0+000-23+960 MICFALĂU - OR. BARAOLT (CJ Covasna)
10. Reabilitare DJ 137 (Odorheiu Secuiesc Cristuru Secuiesc) prin DN 13 C in E 60 (CJ Harghita)
11. DJ 131 - DJ 133 - DJ 137A (CJ Harghita)
12. Reabilitare DJ 128 (CJ Harghita)
13. Reabilitarea sistemului rutier pe drumul județean DJ 151B Ungheni – Căpîlna de Sus – Bahnea – lim.jud.Sibiu și DJ 142 Târnăveni - Bălăușeri, jud. Mureș (inclusiv reabilitare poduri) (CJ Mures)
14. Reabilitarea sistemului rutier pe DJ Tîrgu- Mureș-Band-Șăulia și Luduș- Sărmașu - lim. jud. Bistrița-Năsăud, format din DJ 152A km, DJ 151A și DJ 151 km (inclusiv reabilitare poduri) (CJ Mures)
15. Reabilitare DJ 106 (Agnita - Sighișoara) (CJ Sibiu si CJ Mures)
16. Modernizare DJ 106 B: DN 1-Ocna Sibiului-Loamneș-Șoroștin-Țapu- DN 14B (CJ Sibiu)
17. Modernizare DJ 141: Mediaș-Moșna-Pelișor-Bârghiș (CJ Sibiu)

Pe lângă aceste 17 drumuri prioritare propuse, mai sunt încă 14 drumuri secundare care sunt incluse în tabelul atașat (Anexa 1) inclusiv cu datele despre proiectele prioritare prezentate.

Mai jos sunt prezentate grafic pe harta regională proiectele de drumuri județene care asigură conectivitatea la rețeaua TEN –T:



1.2 Infrastructura regională intermodală de conectare la rețeaua TEN-T

În cadrul acestui domeniu de investiții se dorește dezvoltarea de centre intermodale la nivelul Regiunii Centru, centre care să faciliteze schimbul intermodal de mărfuri. La nivel regional s-a identificat dezvoltarea de două astfel de centre după cum urmează:

1. Centrul intermodal pentru transportul mărfurilor, ca parte a unui sistem antinodal de platforme intermodale (parteneriat Municipiul Brașov și Comuna Feldioara)
2. Centru intermodal de transport la Ungheni și construire infrastructură de sprijin pentru afaceri - Mureș Business Hub

1.3 Infrastructura aeroportuară de conectare la rețeaua TEN-T

În cadrul acestei secțiuni au fost identificate următoarele proiecte:

1. Construcția Aeroportului Internațional Brașov – Ghimbav – CJ Brașov
2. Dezvoltarea, extinderea și modernizarea Aeroportului Transilvania Mureș prin: Modernizarea cailor de comunicații și Extindere pistă de decolare - aterizare și platformă de operare pentru aeronave - CJ Mureș și RA Aeroport Transilvania SA
3. Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional Sibiu, prin extinderea, modernizarea infrastructurii pentru transport mărfuri (tip CARGO) - Aeroportul Internațional Sibiu

II. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile și a zonelor adiacente acestora și a celor de influență de la nivelul Regiunii Centru

Una din prioritățile de dezvoltare ale Regiunii Centru este creșterea coeziunii teritoriale prin sprijinirea dezvoltării urbane, atât a orașelor cu nivel ridicat de dezvoltare cât și a orașelor confruntate cu probleme generate de restructurările economice. Orașele cu nivel ridicat de dezvoltare sunt poli de atracție pentru orașele și comunele din vecinătate, având o influență directă în dezvoltarea economică și socială a zonei. La polul opus, orașele mici și mijlocii din Regiunea Centru se confruntă cu dificultăți în procesul de dezvoltare durabilă, datorită în special procesului de restructurare economică după 1989 care a afectat orașele monoindustriale. De asemenea la nivel regional sunt și o serie de orașe noi, orașe mici până în 10 mii de locuitori care s-au făcut după 1990 și care sunt orașe preponderent rurale. Pentru a realiza regenerarea urbană se va pune accent pe creșterea conectivității orașelor cu zonele de contiguitate, susținerea zonelor și a cartierelor mai sărace prin creșterea inclusivă, dar și pe dezvoltarea unei economii inteligente prin stimularea inovației și a cercetării aplicate în special în orașele mari și a centrelor universitare. De asemenea o prioritate o reprezintă și promovarea orașelor verzi, susținerea transportului urban sustenabil, dezvoltarea iluminatului public, eficiența energetică a clădirilor și amenajarea spațiilor pentru agrement.

Astfel dezvoltarea urbană se va axa pe două direcții de investiții importante:

1. Dezvoltarea polilor urbani și a zonelor metropolitane / zonelor urbane funcționale adiacente. În cadrul acestei categorii vor intra toate cele 6 reședințe de județ de la nivel regional (Brașov, Alba Iulia, Tîrgu Mureș, Sibiu, Sfântu Gheorghe și Miercurea Ciuc).
2. Dezvoltarea integrată durabilă a centrelor urbane din Regiunea Centru – în această categorie fiind incluse celelalte orașe și municipii de la nivel regional.

În vederea realizării obiectivului acestui domeniu de investiții, portofoliul de proiecte include următoarele tipuri de investiții:

- Reconstrucția și regenerarea zonelor centrale din orașe și municipii, precum și a cartierelor aflate în declin sau neglijate, proiecte integrate care vizează modernizare de străzi și totodată partea de infrastructură tehnico-edilitară, reabilitare poduri, amenajare de parcări, etc.
- Reabilitarea centrelor istorice, inclusiv restaurarea, modernizarea și punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu construit, în vederea creșterii atractivității pentru turiști și locuitori;
- Creșterea și reabilitarea suprafeței de spații verzi și dezvoltarea de zone de recreere și petrecere a timpului liber prin: amenajare de zone verzi și spații de agrement, centre de recreere;
- Dezvoltarea unui transport urban sustenabil, piste pentru bicicliști;
- Construcția, extinderea, dezvoltarea de centre expoziționale și de afaceri, parcuri industriale, precum și a structurilor de sprijinire a afacerilor, inovării și transferului tehnologic. De asemenea în domeniul economic din orașe, mai ales în orașele mici se pune accentul și pe dezvoltarea legăturilor dintre urban și rural și acest lucru se transpune și prin dezvoltarea de centre de depozitare și logistice, piețe agroalimentare sau de desfacere a produselor agroalimentare.
- Reabilitarea, decontaminarea siturilor poluate și abandonate din orașe și pregătirea lor pentru noi activități economice, sociale, culturale, etc.
- Reabilitarea și modernizarea fondului de locuințe din orașe cu accent pus pe eficiență energetică;
- Creșterea eficienței energetice în orașe prin modernizarea iluminatului public, dezvoltarea de surse alternative de energie, eficiența energetică a locuințelor, dar și a spațiilor publice;
- Construcția și reabilitarea clădirilor pentru găzduirea de diferite activități sociale și comunitare, culturale, de agrement și sport.

III. Sprijin pentru dezvoltarea competitivității Regiunii Centru și a mediului de afaceri

Un domeniu de investiții important la nivel regional îl reprezintă sprijinirea proiectelor care vizează dezvoltarea competitivității, cercetării și inovării la nivel regional.

Acest fapt este transpus prin proiecte care vizează construcția și dezvoltarea de parcuri industriale, parcuri tehnologice și centre de transfer tehnologic, dezvoltarea de clustere, parcuri agro-industriale, centre de afaceri, incubatoare de afaceri, dar și proiecte care vizează sprijinirea firmelor în îmbunătățirea continuă a managementului resurselor pentru a obține creșterea performanțelor economice.

De asemenea pe acest domeniu de investiții se dorește și dezvoltarea infrastructurii de cercetare și inovare prin proiecte care vizează construirea de centre integrate de dezvoltare, modernizarea infrastructurii de cercetare din cadrul unităților universitare de învățământ și din cadrul spitalelor universitare.

IV. Dezvoltarea sustenabilă a Regiunii prin protecția mediului

Prin acest domeniu de investiții se pune accent pe protecția mediului înconjurător și amenajarea, extinderea sau modernizarea infrastructurii tehnice de mediu prin proiecte care prevăd acțiuni de dezvoltare infrastructurii de colectare, reciclare și procesare a deșeurilor, stații de epurare și reabilitare sisteme de alimentare cu apă la nivel de județ, consolidare iazuri de steril etc.

De asemenea pe acest domeniu sunt incluse și proiecte care au ca și acțiuni reconstrucția ecologică a ariilor protejate, conservarea biodiversității, precum și proiecte ce propun acțiuni de regularizare văi, îndiguiri de râuri, ecologizarea albiei râurilor, lucrări de amenajare și protecție împotriva inundațiilor sau proiecte prin care se înființează parcuri fotovoltaice, se construiesc centrale eoliene, micro hidrocentrale sau care folosesc biomasa sau alte surse alternative pentru producerea de energie; proiecte care prevăd utilizarea de resurse regenerabile de energie pentru clădiri publice pentru producerea agentului termic și electric.

V. Dezvoltarea rurală

O altă prioritate de investiții la nivel regional este reprezentată de dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii.

În cadrul acestui domeniu de investiții sunt susținute proiectele care vizează centre de prelucrare produse agricole, dezvoltare de rețele de colectare de produse agricole, depozite agroalimentare, centre de sacrificare a animalelor; proiecte care propun acțiuni de valorificare a potențialului silvic, precum și de prevenire a deteriorării lui; proiecte care propun valorificarea resurselor din cadrul zonelor rurale în vederea diversificării activităților economice în aceste zone.

De asemenea pe partea de dezvoltare rurală vor fi susținute și investițiile care vizează acțiuni de reabilitare a drumurilor comunale, construcția și reabilitarea de poduri, alimentare cu apă și canalizare în localitățile din mediul rural, introducerea curentului electric în localități, modernizare de drumuri agricole. Vor fi susținute și investițiile care au ca și obiectiv construirea, modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de educație, socială și de sănătate din mediul rural, construcția și reabilitarea de centre sociale, precum și dotarea lor.

VI. Dezvoltarea turismului și sprijinirea activităților culturale și recreative

La nivel regional turismul reprezintă una din principalele priorități de dezvoltare și de asemenea și de investiții. Turismul este considerat unul din domeniile economice care pot să crească competitivitatea Regiunii și să-i aducă dezvoltare economică și socială. În acest sens, bazându-se pe resursele existente la nivel regional, domeniul turismului reprezintă una din principalele priorități de investiții și principalul domeniu al proiectelor existente în portofoliu, pe lângă partea de infrastructură.

Având în vedere potențialul existent la nivel regional domeniile de investiții ale proiectelor se clasează pe 3 categorii, după cum urmează:

1. Valorificarea resurselor termale și minerale existente la nivel regional. În cadrul acestui domeniu de investiții vor fi vizate dezvoltarea și punerea în valoare a resurselor termale și balneare existente la nivelul tuturor stațiunilor turistice balneare și balneo-climaterice existente la nivel regional. Investiții în cadrul acestor stațiuni se vor axa atât pe dezvoltarea zonelor respective prin modernizarea infrastructurii din cadrul acestor stațiuni, dar și a dezvoltării zonei de agrement, a băilor de tratament și dezvoltării altor activități care să ducă la valorificarea potențialului acestor zone, dar și la dezvoltarea acestora. Pe lângă valorificarea potențialului balnear din stațiunile turistice la nivel regional se va acorda prioritate la investiții și proiectelor care vizează valorificarea și punerea în valoare a potențialului balnear din alte localități care nu sunt stațiuni turistice, dar au resurse de ape termale și care prin valorificarea acestora ar putea deschide calea dezvoltării economice și sociale a localităților respective.

2. Dezvoltarea turismului montan. În cadrul acestui domeniu de investiții se vor sprijini proiecte care vizează dezvoltarea stațiunilor montane de la nivel regional: Predeal, Poiana Brașov, Păltiniș, Bălea Lac, domeniul Șureanu, Sovata, etc. , dar și a zonelor montane care pot fi valorificate din punct de vedere turistic. În cadrul proiectelor se pune accentul pe investiții în realizarea de pârtii de schi și alte tipuri de structuri de agrement care să ducă la valorificarea turismului montan în zonă, reabilitare tabere de tineret, amenajare de campinguri, proiecte care propun valorificarea patrimoniului natural a muzeelor, protejarea zonelor montane, amenajare de trasee și locuri de vizitare. De asemenea aici sunt incluse și proiecte de investiții care vizează valorificarea turistică a principalelor albi ale râurilor care traversează Regiunea (Olt și Mureș).
3. Restaurarea și conservarea patrimoniului cultural, dezvoltarea infrastructurii culturale și recreative. Având în vedere abundența obiectivelor de patrimoniu existente la nivel regional, sprijinirea investițiilor în acest domeniu reprezintă o prioritate a Regiunii. Astfel vor fi finanțate proiecte care vizează reabilitarea și restaurarea cetăților și obiectivelor de patrimoniu a bisericilor, muzeelor, realizarea de programe de promovare integrată a obiectivelor de patrimoniu la nivel regional și includerea lor într-un circuit regional.
De asemenea pe acest domeniu se sprijină și investițiile în infrastructura culturală și în dezvoltarea de activități cultural – recreative. Aici vorbim de proiecte care vizează dezvoltarea de centre culturale, săli de spectacole, precum și proiecte care propun organizarea de festivaluri, tabere culturale, activități de conservare și promovare a valorilor culturale, restaurare și reconstrucție monumente de arhitectură populară, reabilitare și modernizare case de cultură.

VII. Dezvoltarea resurselor umane și incluziunea socială

În cadrul acestui domeniu de investiții sunt sprijinite investițiile care vizează pe de o parte dezvoltarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate la nivel regional pentru a se crea condițiile necesare dezvoltării competențelor resurselor umane, dar și în ce privește integrarea socială a grupurilor marginalizate și/sau defavorizate.

De asemenea se va investi și în proiecte care vizează partea de infrastructură de sănătate, precum și cea de intervenții în situații de urgență pentru a se crea condiții propice pentru un standard de viață decent pentru toți locuitorii de la nivel regional.

Astfel portofoliul de la nivel regional, include pe partea de educație proiecte care au în vedere construcția, reabilitarea, extinderea și dotarea tuturor tipurilor de unități de învățământ (învățământ antepreșcolar, obligatoriu și universitar), construcția de săli de sport în cadrul unităților de învățământ. De asemenea pe domeniul educației se sprijină și proiectele care vizează formarea profesională continuă fie prin dezvoltarea infrastructurii necesare și/sau prin formarea resurselor umane.

Pe partea de sănătate în cadrul portofoliului există proiecte care au în vedere construire de spitale, reabilitarea acestora, ambulatorii, unități de primire urgențe, etc. și dotarea cu aparatură performantă.

Proiectele care vizează strict partea de situații de urgență gestionate de ADI Centru Transilvania, au fost încadrate la proiectele care vor fi implementate în cadrul a mai multor județe a Regiunii Centru și sunt proiecte care duc la modernizarea sistemului, dotarea acestuia și totodată dezvoltarea și extinderea. Tot în cadrul acestei priorități se regăsesc proiecte care prevăd achiziționarea de camere de supraveghere pentru siguranța populației.

De asemenea pe acest domeniu de investiții sunt incluse și proiectele care vizează dezvoltarea și incluziunea socială a zonelor de locuire defavorizate sau marginalizate de la nivelul localităților. Aici vor fi sprijinite intervențiile integrate în zonele respective, care să cuprindă atât partea de infrastructură, dar și acțiuni de dezvoltare economică și integrare socială și ocupațională a persoanelor din zonele respective. În acest domeniu proiectele existente în portofoliu au în vedere reintegrarea oamenilor marginalizați precum și îmbunătățirea accesului și a participării persoanelor din grupurile vulnerabile pe piața muncii; asigurarea infrastructurii de utilități publice în comunitățile de romi, dezvoltare de servicii comunitare și de campanii de prevenire a abandonului școlar și de prevenire a separării a copilului de mamă; centre de consiliere a persoanelor dezavantajate.

Un alt aspect investițional care va fi abordat de proiectele incluse în acest domeniu de investiții este reprezentat de proiectele care propun dezvoltarea capacității administrative în cadrul instituțiilor publice, implementare de soluții competitive de tip E-guvernare, amenajare centre de pregătire profesională, dezvoltarea resurselor umane.